

SZÉCSÉNYI HIRLAP

SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

A SZÉCSÉNYI VÁLASZTÓKERÜLET 48-as ÉS FÜGGETLENSÉGI PÁRTJÁNAK HIVATALOS LAPJA.

Előfizetési ár:

Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyed évre 2 kor.
— Egyes szám ára 16 fillér. —
Előfizetések a kiadóhivatalba küldendők.

Megjelenik minden pénteken.

Felelős szerkesztő:

Dr. Szóke Jenő.

A szerkesztőség telefon száma: 6.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők. A lap szellemi részére, s a nyiltérre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Intenzív gazdálkodás.

Hogy Magyarország mezőgazdasága nem áll a fejlődésnek azon a fokán, amelyen állnia kellene s amelyen kellő gondosság mellett állhatna, annak legfőbb oka azok a hibák és mulasztások, amelyek a kisgazdaosztály mezőgazdasági szakértelmének fejlesztése körül elkövetettek.

Kezdjük a mulasztások felsorolását mindjárt a fejénél. Itt van maga a földművelésügyi miniszterium, a mezőgazdasági közigazgatás legfőbb fóruma, amely azonban a mi gazdátársadalmunk sajtóságos indolenciájánál fogva nemcsak végrehajtó közeg, de igen sok irányban kezdeményező is, mert a mi gazdátársadalmunk nagyon is hozzá van szoktatva ahhoz, hogy a kezdeményezést, mint minden jót, felülről kapja és remélje.

Mint ilyen intézménytől, joggal elvárható volna, hogy abban a mezőgazdasági szakértelem az őt jogosan megillető helyet foglalja el. Ehelyett azt látjuk, hogy a miniszterium telve van jogászszal, akiknek legnagyobb része a bureaokban csöppördött fel s az ott elintézésre kerülő ügyeknek még külső adminisztratív részét sem ismeri kellőleg, annál kevésbbé rendelkezik a teljes szakismerettel s az ezen alapuló kezdeményezési bátorsággal a földművelésügyi miniszteriumban összpontosuló ügyek elintézéséhez és fejlesztéséhez. Hogy a lótenyésztési ügyek kezelése jórészt jogászok kezére van bízva, ez még kisebb hiba. De hogy a szorosán vett mezőgazdasági, a tanügyi s mindenekelőtt a

kisérletezés ügyének élére jogászok állíttatnak még ma is, ez egymagában elegendő annak a megértéséhez, hogy Magyarország mezőgazdasági kultúrája, nem abban a mértékben fejlődik, mint az kívánatos volna.

Ha összehasonlítjuk a kereskedelmi miniszterium tanügyi osztályának a működését a földművelésügyi miniszteriuméval, úgy hámulunk kell azt a nagyarányú tevékenységet, amelyet a kereskedelmi miniszterium az ipari és kereskedelmi tanügy s vele az ipari és kereskedelmi szakértelem fejlesztése terén az utóbbi évtizedben kifejtett.

Azt hiszem, a legszerényebb kívánság az, hogy az ország elsőrangú szakembereit kellene ezen vezető állásokra megnyerni, akik a kellő tudással, tapasztalattal bírván, alkalmasak is lesznek arra, hogy kezdeményezőleg lépjenek fel s oly intézményeket hozzanak létre, amelyek a mezőgazdasági szakértelem fejlesztésére és terjesztésére kiválóan alkalmasak.

Megelégedéssel hivatkozunk arra a tényre, hogy a földművelésügyi miniszterium az erdészeti ügyek elintézésére csakis szakembereket alkalmaz, de meg is állapíthatjuk, hogy az erdészeti adminisztráció a legjobb valamennyi állami adminisztráció között. Amíg mi nem olyan szakegyeneket állítunk felelősségteljes állásokba, akik ismerik a hiányokat és átérzik azok orvoslásának sürgősségét, akik a társadalom kezdeményezéseit felfogni és magukévá tenni képesek, akik ezen meggyőződésüknek ép tudásukra és tapasztalataikra való hivatkozással, az illetékes minisz-

teriumban nyomatékot is tudnak adni, addig a periferiákon sem várhatunk megfelelő eredményt.

Vagy nem-e a legnagyobb anomália, hogy Magyarországnak, melynek egész gazdasági élete a mezőgazdaságban gyökerezik, még ma sincs egy mezőgazdasági főiskolája, amely a mezőgazdasági tudományt, mint tudományt művelné, amely a közigazgatásban annyira fontos mezőgazdasági szakismeret megszerzésére szolgáltatna alkalmat, amely a tudományos pályákra készülőknek, valamint vezető állásokat elfoglaló egyéneknek a kellő mezőgazdasági, jogi és mezőgazdasági tudás megszerzését lehetővé tenné.

Sajnos, ma még jóformán köztudat, hogy akinek földbirtoka van, az egyuttal mezőgazda is s tudományos előképzettség nélkül is el lehet gazdálkodni. Hát az igaz, hogy a jámbor anyaföld a kontárnak is terem, annak igazán mindegy, hogy jó vagy rosszul mivelik-e, azért csak terem. De a szakértelem hiányát igazolják a vilány termésállagok, állattenyésztésünk fejletlensége, a nagy- és középbirtok bérleti kezelése, a nagy- és középbirtok széthullása, ami sem nemzeti, sem gazdasági, sem szociális szempontból nem lehet közömbös az országra nézve. Magyarországra nézve ma még első rangú fontossággal bír s azt hiszem, fog birni mindig, hogy mezőgazdasága mennyit produkál s azért mindent el kell követnünk a szakértelem fejlesztésére.

Nincs elegendő kísérleti állomásunk s ami van, nincs kellően felszerelve arra, hogy önálló tudományos kutatásokat folytatva, azok

TÁRCZA.

Csalódás volt

*Csalódás volt végig az életem
Csalódtam és folyton reméltem.
Ha egy remény szerte tépve
Lehullt, — virágként más nyílt helyébe
Más nyílt helyébe.*

*Már húsz tavaszt álmodtam végig
S meg-meg könnyezem mindig a régit.
És te? Ki tudja hányon át
Dalolhattad a boldogok dalát
A boldogok dalát.*

*Oh legyen csak neked üdv itt élni
Én fogok tovább is remélni.
Míg lelkemre az éj leszáll,
Elég lesz tőled majd egy rózsa-szál
A síromra.*

Egy fonnyadt fehér kis rózsa-szál.

Barosa Ferencz.

Uti vázlatok.

A Szécsényi Hirlap eredeti tárcsája.

(Folyt.)

Felteszem, hogy olvasóim nagy része, — ha nem is látásból, de leírásokból stb. már annyira ismeri Velencét, hogy annak ismeretével az időt nem is töltöm, hanem útnak indulunk Velencéből, s a lagunákra épített, mintegy 9 kilométer hosszú vasúti töltés elhagyása után elérünk Mestre-be, hol a vonat két felé ágazik. Az egyik ága megy Ausztriába, a másik ága Milanó felé.

Mintegy 1/2 órai út után elértem Paduába. Az állomásról lóvasút vezet be a városba. A lóvasút kalauza rögtön észre vette, hogy idegen vagyok, s ezért szeretetreméltó udvariassággal magyarázgatta az útbaeső szobrokat, a Garibaldi szobrot, a Mazzini szobrot, a Cavour szobrot. A lóvasútról az ugynevezett hyppodronnál szálltam le, mely egy óriási, löversenyekre használt tér, s egyszerűs mind a város főpiaca; s köröskörül az olasz történelem legkiválóbbjainak szobra sűrű egymásutánban.

Innen a híres Szent Antal templomba vitt utam, hol megnéztem a templomot a legapróbb részletekig. A templom falain tömegtelen mennyiségben van a Szent részére készített és ajándékozott tárgy felakasztva. Meglepi a nézőt az a sok kápolna, mely a templomban van; minden nemzetnek van egy saját külön kápolnája. Többek között az „osztrák-magyar“-nak is egy közös kápolnája.

A templom közepén óriási márvány kopszóban fekszenek Szent Antal hamvai, melyhez naponta a világ minden tájából tödul a sok kérő hívő.

Innen a Szt. Jusztina templomba mentem. Gyönyörű szép templom, óriási márvány oszlopokkal és gyönyörű berakott famunkákkal. Miután a templomban a szolgát nem találtam, az éppen ott ácsorgó 7—8 éves gyermeket kértem meg töredékes olasz tudományommal, hogy magyarázza el a látni valókat. Egy kissé furcsának tűnhetik ez fel mi fajta emberek előtt, de aki már járt Olaszországban, tudja, hogy a legkisebb gyermek már tudja a város nevezetességeit és ezekért

eredményeit a gyakorlatba vigye át, sőt létező kísérleti állomásaink sokszor igen becses és értékes tapasztalatai is csak egyeseknek hozzáférhetőek, csak egyesek által hasznosíthatók, de a nagy tömegek, a száz-
ezrek arról tudomást alig szereznek. A leg-sürgősebb feladat tehát oly szervezetről és oly szervekről gondoskodni, amelyek kizárólagos hivatása a mezőgazdasági tudomány és tapasztalat vivmányait népszerűsíteni, a gyakorlatba átültetni.

A valódi kisemberpolitika, amelynek egyik zászlóvivője ép a jelenlegi földművelésügyi miniszter, akkor lesz betetőzve, ha a kisgazda ép úgy hasznosíthatja a külföld és belföld tudományos és gyakorlati tapasztalatait a saját gazdaságában, mint az ezek iránt érdeklődő nagy- és középbirtokos, ha ép úgy, mint ezeknek módjában van megszerezni mindazon szakismereteket, amelyek a nagyobb termést biztosítják.

Hogy a kisgazdák között is lesznek azután olyanok, mint amilyenek a nagy- és középbirtokosok között bőven vannak, akik, bár módjukban lesz, a szakismereteket még sem sajátítják el, kétségtelen, de ám az ilyen magára vessen, másrészt a mostoha viszonyok mindinkább reá utalják kicsit, nagyot egyaránt, hogy a gazdálkodáshoz ma már nélkülözhetetlen szakértelmet megszerezze. Erre kell szervezeteket létesíteni, minden járásban egy vándoriamitól alkalmazni a kellő gyakorlati és elméleti képzettséggel, ott, ahol ezt a mezőgazdasági kultúra tulnyomó volta indokoltá teszi.

Az ugynevezett irásdíjakról.

Sándor Mór, a szécsényi takarékpénztár igazgatójának előadása a losonci körzeti ülésen.

A ránk, pénzüzetekre nézve igen fontos kérdések közül a nyilvánosság előtt alig érintett irásdíjakkal óhajtók röviden foglalkozni. E téren a felületesen gondolkozó nagyközönség részéről népszerű tévhitből már váddá jegecedett ténynyel kell szembeszállanunk. Mondjuk el a tehát a nagyközönségnek magunk, mi is az az irásdíj? Mert eddig nem szerettük ennek emlegetését és mégis szedtük s így nem csoda, ha vád lett a vége. Itt az ideje tehát a tisztánlátásnak, mielőtt a készülő törvény a közvélemény nyomása alatt

uzsorának szankcionálná. Ismétlem ezért, magyaráznunk kell e kérdést, hogy a nagyközönség maga alkothasson igazságos véleményt, az eddigi felületes ítélet helyett.

Mi is az a vád? A törvényes kamatokkal együtt irásdíjak címén 10—12—18 percenteket szednek a pénzüzetek. Csojálatos, a pénzüzetek, akik tudják és talán legjobban tudják, hogy már az előrehaladott civilizációnak nem a szappanfogyasztás, de az alacsony kamatláb a fokmérője.

Az olcsó pénz nagygyá, hatalmassá tett országokat, fellendítvén azoknak kereskedelmét, iparát és mi, pénzüzetek, kiknek gyökerei e talajból szívják az életerőt, mégis ily horribilis kamatokat szedünk? Más szóval, nemcsak nyüzünk, nemcsak nem szolgáljuk igazán közgazdaságunk fölvirágoztatását, de a magunk érdekeivel sem vagyunk tisztában.

Kérdezem tehát, oly igazságos ítélet-e ez, milyennek hallgatásunk következtében kialakult? Mely pénzüzetet szed ma igazán üzletnek nevezhető tétel után 7—8% kamatot is. Persze nem a végkép apró tételekről beszélek, mert ha igaz is, hogy „Kleine Fische, gute Fische”, ugy-e nem azokról a hüvelyknyi halacsokról szól a közmondás, melyeket a halász visszadob, tehát én sem a hüvelyknyi váltócsokról szólók, miket a közérdeket szolgálva, a halászhoz hasonlóan vízbe nem dobunk. Bizony ez igen apró váltók 8% mellett kiadásainkat sem futja. Hüvelyknyi váltónak tartom, amely 5—10 koronától kezdődik és még nem őríti a száz forintot. Ilyen pl. intézetünknel, mely nem is a legkisebbek közé tartozik, 4537 drb van, mely évente csaknem 100.000 tételt produkál. (Négyszer prolongálva, egy váltó 5 helyre elkönnyelve: napló, pénztár, elszámolási-könyv, lejárató könyv, fél lejárató jegye.) Tesenek elhinni, a szedett irásdíj dacára valóságos hajófenékteher ez intézetünknel. Nem mobilizálható, nem visszszámítható. Alig teszi három millió üzletünknek több mint 10% -át, de a rá fordítandó összes kezelés 90% -át őríti meg. Méltóztassanak ezt alacsony kamatláb mellett leszámítani. És különben is oly közgazdasági törvény az, mely ellen büntetlenül vétkezni nem lehet. Az ilyen törvényeket nem emberi kezek gyártják ilyeneken sem a nagyközönség, sem a pénzüzetek nem változhatnak.

Mindezek után, hogy méltányosnak mutatkozzék a számadás, ne azt emlegessük, hány percentre ad egy ítézet hüvelyknyi váltókra, de mondassék ki, hogy egy 10—20 fillértől kezdődő, maximum egy vagy másfél koronáig terjedhető irásdíj szedhető. Így nemcsak a pénzüzet nem kénytelen vízbe dobni a kis halakat, de — amint mindjárt látni fogjuk — a félre sem hátrányos a helyzet. Ime indokaim:

1. Egy vagy másfél korona maximum nem oly összeg, mely igazságtalanságot jelenthet. Hiszen méltóztatnak emlékezni, hogy magában a fővárosban, a vásárcsarnokban magánosok 1000%-ot szedtek a még így is boldoguló árusítóktól. A főváros végül meg-sokalta ezeket az üzelmeket s a fővárosi bankoktól fiók létesítését kérte. Azonban nem akadt a hüvelyknyi kölcsönökre vállalkozó. Végül egy kisebb intézet vállalta el a vásárcsarnoki-bank szerepet, de csak miután a főváros kimondta hogy hetenkint és tíz koronánként hat fillér kezelési díjat számíthat. Hej, mennyivel drágább ez a vidéki intézetek irásdíjainál.

2. Ha az intézet minden váltó leszámítolásánál a váltó aláíróit fővárosi minta szerint ajánlott levélben értesíti, ez a félre több költséget jelent, mint a szedett irásdíj. Természetesen az intézet hamis váltókból eredő risikót viseli.

3. Mint tapasztalt gyakorlati ember mondom, hogy az irásdíjas kis kölcsön legtöbb-ször a félre produktivebb, mint a nagy kölcsön a legminimálisabb kamatláb mellett. Mindig boldogul a józan kis ember az irásdíj dacára, viszont sokszor alig bírja a 4%-os kamatot is a nagy kölcsön.

4. Az O. M. B. tekintve, hogy 60 fillér a kamatbeszedési minimuma, pl. egy 10 K-ás váltónál 4% kamatláb mellett 20 fillérrel többet szed, mint más pénzüzetet 16% mellett.

5. Az állam is megállapít minimumot. Lám egy szó sürgönyzése 60 fillér és nem 6 fillér. Ily szempontokból kell és szükséges igazságosan a hüvelyknyi váltók ügyét mérlegelni.

Ha az uzoratorvény az irásdíjakat eltörli, eltörülte sok kis intézet lételemét. Indokolatlanul, tájékozatlansága következtében megölt a hazában néhány tucat prosperáló üzletet. Ez azonban a kisebb baj. De ki fogja

borravalóért szívesen vállalkozik a cicerone szerepére, s azt korához képest nagyon is jól tölti be.

Kis vezetőm javában magyarázta a szobrokat, képeket, amidőn jött a cerberus, aki — konkurenciáról lévén szó — legelőször is elkergette a kis olaszt, azután ő maga folytatta a kalauzolás, levezetve a templom alatt lévő katakombákba. Csúszva-mászva lehetett csak előre haladni. E csatornák az egész Padua alatt visznek, mondják, hogy egyik elhúzódik egész a tengerig.

Paduában van a világ legnagyobb terme a városházán. Hossza mintegy 200 méter. Ezen teremben van Donatelli híres lovasszobrának: Gattamalata — csak a famintája teljesen összeállítva. Megnéztem még a gyümölcs-piacot és a hadi múzeumot. Az állomáshoz menve láttam a már romokban heverő arenát.

Paduából 3 óra alatt visz a gyorsvonat Veronába, hova este érkeztem meg. A városban — minthogy akkor egy ló — és

hintó, automobil kiállítás volt — nagy volt az idegen forgalom. A város az Etsch (Adigó) mindkét partján fekszik, s gyönyörű sétányai vannak. Arenája a világon a leghíresebb, miután majdnem teljes épségben maradt reánk; akkor éppen galamblovészeti versenyt tartottak benne. Megnéztem, — undorító látvány. És ha még legalább valami nagy célzasi ügyesség kívántatnék hozzá! A meglőtt galambokat százával árusítják az Arena előtti térségen.

Veronában az élelmes olasz mutogatja a Shakespeare drámájából híres Julia sírját. Persze csak költői fantázia.

Két órai utazás után, — mely út az osztrákok által jól megépített, de a háborúban az olaszok által elfoglalt és maig is fontos stratégiai pontokat képező várak mellett visz el, — elértem Desenzanóba, hol a Garda-tó legkönnyebben elérhető. Az út az állomástól le a tóhoz gyönyörű sétányon visz le. A kikötőben már várt a hajó, s rövid félóra múltán már vigan szeltük a gyönyörű

szép vízű tavat. Isteni látvány! Előttünk Sirmione narancs és citrom ligeteivel, szemközt velünk a Monte-Baldo égbe nyuló havasával! Elhaladtunk a gyönyörű szép Garda sziget mellett. Alig nagyobb egy holdnál, rajta a híres Garda kastély. Hajónk Gardoneban kötött ki. Töméntelen „nyaraló” (februárban.) Szépen süt a nap és én kéjelegve hallgatom a hegyoldalban dolgozó olasz-leányok ide szálló énekét: „Vorrei morier”

Sorban egymás mellett fekszenek Salo, Fasano, Maderno szebbnél szebb helyek.

Este értem Milanó-ba, a gyárak városába. Az élet, erő, vidámság lüktet e falak között. A Galleria Vittorio Emanuele gyönyörűen kivilágított üzletei elkápráztatják a néző szemét.

A sok vidám olasz hangosan nevetgélve, beszélgetve társalog a galleriák alatt. Már messze elmúlt az éjfél, s a dóm-tér még mindig tele van a mulatozók seregével.

(Folyt. köv.)

a hüvelyknyi váltókat honorálni? Ugy-e a magánosok, mint az előtt a vásárcsarnokban. És mindez az új törvény következtében.

Indítványozom tehát, méltóztassanak a mai közgyűlésen kimondani, hogy az irányadó körök helyesen tájékoztassanak, hogy az új uzsoratórvény hatásaiban áldásos és ne romboló legyen.

Tekintetes szerkesztő ur!

Engedje meg, hogy a „Szécsényi Hírlap” mult számában felvetett arra a kérdésre: az ismétlődő iskolából kikerült fiúk mivel töltik és mivel kellene, hogy töltsék szabad idejüket, — elmondjam nézeteimet. A mi által közre-akarok hatni arra, hogy illetékeseknek minél sokoldalubb szólnak hozzá az ügyhöz. Bevallom az életmódot, az életviszonyokat közvetlen tapasztalásból nem ismerem annyira, hogy ilyen közvetlen tapasztalásokból jelölhetném meg a segítés módját és eszközét; legyen felszólalásom ösztönző olyanokra, a kik ott, a hol én találgatok, biztos szemmel és biztos kézzel vezetnek az ösvényre, a melyen a segítséget el lehet érni.

Bizonyos, eredményes tevékenységnek az lenne az előfeltétele, hogy a közvetlen érdekelt szülők érdeklődése legyen irányítva. Mert maga az érdeklődés tesz ki, hanem előforduló esetben az érdekelt szülő tanácstalan magára hagyva nem bír tovább vergődni, mint hogy kesereg és túr.

Mi a kérdésben szellőztetve van, az esetről én is liallottam. Nálam is járt kesergő apa tanácsért; későn, amikor már nem lehetett segíteni, Emondta: hat gyereke van; két keze munkájával keresi a kenyeret családja számára; 20 éven aluli fia egyik vasárnap délutántól, másnap reggelig távol volt, pedig különben jó érzésű szófogadó; ő az egész éjet úgy virrasztotta át utánna aggodalom között; hétfőn reggel aztán a fiú haza vetődven megtudta, hogy fia elmúlt éjjel kártya és bor közt több pénzt fecsért el, mint a mi a család életfenntartására egy éven át elegendő. Ez eddig hagyján; de mivel az életeseeményeinek egymásra kihatása van tehát: az apa a fiára megharagudott; a fiúnak 1—2 nap mulva valami legénykedésért a bíróság előtt kellett megjelenni, amely legénykedés épen nem alacsony indokból, mert egy tisztességes lány védelméből indult ki, — és a fiút elítélték. Ki voltak egyezve; de bizonyos, az a gyerek egy szót se szólt védelmére a bíróság előtt; én meg haragudtam az elmúlt vasárnapi éjjel miatt, — töredezte az apa vigasztalhatlan a felett ami történt, s amit egy helyén és idején kimondott szó eltávoztathatott volna — ha az a harag nincs. — A mi nincs, ha az a vasárnap éjjel nincsen.

Tragikum. Egy fiatalemberi teremtés önértetének a himporát törölték le — hogy e mellett el lehet haladni közönnyel?

A védelemre, mert annak az ismétlődő iskolából kikerült gyerekeknek a védelméről, óvásáról van szó — a kilendulási pontot a családban, a családi életben kellene megtalálni. Igazán, csak hogy a családban a szülő tekintélye a gyermekek előtt megszűnik vezérlő hatalom lenni, és helyét a szülői szeretet a gyermekek iránt foglalta el. Ez a szeretet pedig annak a gyerekeknek imponál-e Minden esetre nagyon erősnek kellene a ragaszkodásnak a gyermekben a szülő iránt, hogy a szülő szava parancs, több óvó lenne a gyermekre nézve. A szülő szava, tette sok, feltételezzük, de a tapasztalás szerint nem elég.

Nagyfontosságú körülményt vetek fel. Fejlődésben levő szervezetnél, milyen a 14—15 éves fiúé, a szervezet központja az agyvelő is fejlődésben van. Ennek a fejlődésben levő agyvelőnek a legnagyobb veszedelme a szesz. A szesz élvezésének a hatása alatt az a gyermeki lelkület elveszti gyemeteget üdeségét, ártatlan vidámságát, ideggé válik. A lelkület minden megnyilvánulásában jelentkezik ez. Eelején, hogy annak a fiatal életnek alig van ártatlan öröme, a mivel pedig semmi sem ér fel, a mit az élet kínál és ad. Ártat-

lan gyermeki lelkületnek pedig mások a kedvtelési, másként vezethető. Annak a fiúnak a szeszt ismerni se volna szabad, nem hogy — tán állandóan — élni vele. Ez lenne a legerősebb védő, óvó, annak a fiatal léleknek ép tisztaságában meg tartására, s alig is van más ami ennek valóra válására vezet, mint a családi kötelem, a szülő. Romlatlan lelkület fogékony olyan időtöltés iránt, ami ártatlan és hasznos.

Nyári időtöltésnek ünnep délutánonként — másról alig lehet szó — a laptázás jónak szépek kasonlíthatlan. Test edző, ügyességet fejlesztő, vidámságot táplál, önértetet emel. Az úgy nevezett nagy méta játéknak is sportnak, élvezetnek is különb holmi divatos football és egyébül. Kevés férfi is játszhatná.

A téli idő töltés kérdése bonyolultabb. Ha munka foglalkoztatásnak nem szabad mellékesnek lenni. A munka a legerősebb fegyver és védő a lelkület súlyedése ellen is. A mint legnagyobb java az embernek.

Felvettem a dalárdák alakítását. A dal, a kellemes szép dal olyan a fiatalemberi léleknek, mint az a langyos kiadó májusi eső a növényzetnek. A dal nemesíti a lelket. Minden, ami a lelkületet úgy foglalkoztatja, hogy a szép iránt várlók fogékonyra, s erősbül abban ami jó, őrzője is a lélek romlatlanságának.

Egyik kiegészítő lehetne felolvasások tartása. Ártatlan lelkület fogékony az iránt, ami a szellemet akként foglalkoztatja, hogy örömet is érez, látkör is tágul.

Műkedvelő előadások rendezése résztvevőknek is, nézőknek is már magasabb rendű élvezet. Nem lehet eléggé elismeréssel lenni érte.

Mozduljon meg a hivatottakban az akarat. Szinte minden, ki áll elő, hogy indítson. Például az én fellépésem eljárásom elégtelen lenne arra, hogy cselekvésre bírjon. De vannak a kiknek fellépésüknek ez természetes eredménye lenne.

Vitassuk meg. Ez iránt a sok fiatal lélek iránt, de azok iránt is, a kiknek ez a sok fiatal lélek mindennél több, — igazán felebaráti cselekedet lesz.

Sziciliáért és Kalabriáért.

Az Irgalom nevében szólunk az emberekhez; azon irgalom nevében, mely akkor, amidőn a mérhetetlen bűt és bánatot látja, amidőn a porig alázott embert vigasztalja, a földön futóvá tett szerencsétlent magához emeli, nem kérdi, hogy az a földönfutó, az a szerencsétlen milyen nyelven beszél, milyen vallású, jó akarója-e, ellensége-e, csak azt nézi, hogy az az agyon gyötört pária szintén — ember.

Az Irgalom nevében kérünk mindenkit; adakozzék a szerencsétlen szicíliai és kalabriai áldozatoknak.

A legkisebb adományt is köszönettel fogadjuk és lapunkban nyugtázzuk.

Az adományokat minden héten egyszer, csütörtökön juttatjuk a budapesti olasz főkonzulátushoz az adakozók névsorával.

Adakoztak: A „Szécsényi Hírlap” szerkesztősége 10 K. Róth Adolf 2 K. Bolgár Miklós 1 K.

H I R E K.

Kinevezések. Az igazságügyminiszter Nagy Gyula salgótarjáni járásbírói telegkönyvvezetőt a jelenlegi alkalmazása helyén a IX. fizetési osztályba sorozott telegkönyvvezetővé, — Sároy Gyula ugyanottani járásbírói irnokot jelenlegi alkalmazása helyén irodatiszté nevezte ki.

Casínó közgyűlés. Casínó közgyűlését e hó 16-án d. e. 9 órákor tartja. Tárgysorozatában szerepelnek az elnökigazgató és ügyvezető igazgató évi jelentése, származások előterjesztése, jövő évi költségvetés és tagdíj megállapítása és esetleges indítványok.

Mulatság. A losonci kereskedők és kereskedő ifjak a losonci „Vigadó” termeiben 1909. év január 16-án részben a losonci

állandó színház alapja, részben kereskedelmi jótékony célra Beniczky Árpád, orsz. képviselő, Búlyi János bankigazgató, Havas Gyula tkp. igazgató, Heks József, Herczog Ignác, Kirner József, Kujnis Gyula, Laufer Manó, Lövy József, Manhaimer Leó gőzmalmi vezérigazgató, Rakottyai György gyártulajdonos, Rittinger Pál, Schein Fülöp gyártul., Scheller Károly, Schmeichler Alfréd posztógyári igazgató, Sternlicht Soma gyártulajdonos, szendrői Török Zoltán ny. főispán, Wagner Sándor kir. tanácsos, Wohl Adár dr. és Wohl R. Adolf, az Omke elnöke védnöksége mellett kereskedelmi bált rendez.

Műkedvelő előadás. A szécsényi földműves ifjak 1909. január 10-én szini előadást tartottak, melyen előadták az „Erdők királya” című népsziművet. Az előadás várakozáson felül sikerült, úgy erkölcsi mint anyagi tekintetben. Különösen jól játszottak: Józsa Terka, ki kellemes és szép énekével általános tetszést és feltűnést keltett, Varga Ferenczné mint csaplárosné, Somogyiné, Lukács Ferenc Somogyi Ferkó szerepében, Czobor Biri, Cigány Panna szerepében, ifj. Varga János, községi bíró szerepében, Takács Mátyás a jegyző, Cohor István a cigány, Szatmári Mihály és Dancsok Ferenc éjjeliőr szerepükben hangos derűtséget keltettek. A többi szereplők is, névszerint, Gonda Böske, Varga Terka, Dancsok József, Gáspár János, Czobor Pál, Takács Mihály, Oláh Ferencz, Trajter Ferencz és Radványi Mihály kisebb szerepükben is kiérdemelték a termet zsufolásig megtöltő közönség halás elismerését. A rendező farszto tisztelet Sziijártó Sándor, amint látható szép sikerrel végezte. A mulatságból 740 korona bevétel volt, melyből a költséget levonva, igen szép összeg jutott a katolikus népkör javára. Felülfizettek: Gróf Mailáth Géza 10 k., Ruszinkó Antal 6 k., Vancsó Béla, Dr. Frank István 2—2 k., Dr. Finger Ágost, Szerémy Béla, Müller Simon 1—1 k., Antalik András 40 fillér.

Lapok elárverezése. A függetlenségi körben a lapok f. hó 17-én d. u. 5 órákor fognak elárvereztetni, melyhez a kör tagjai és az érdeklődők meghivatnak.

Hittközségi választás. A szécsényi izr. hittközség f. hó 13-án tartotta meg tisztújító évi közgyűlését. Megválasztották elnöké Bayer Sándor, alelnökök Schück Ferenc és Dr. Gutfreund Emil, választmányi tagok: Herczog Izidor, Dr. Szőke Jenő, Barok József, Deutsch Márk, id. Klein Jakab és Glaser Bertalan Pénztárnok Haas Fülöp, ellenőr Weisz János, templomgondnokok Glattstein Adolf és Strasser Gyula.

Halalozás. Schwarcz Jakab, volt ipolynéki bérlő f. hó 8-án Balassagyarmaton elhunyt. Sándor Mór takarékpénztári igazgató bátyját, — Dr. Gutfreund Emil ügyvéd pedig sógorát gyászolja az elhunytban.

Az izr. neplekolában megkezdődött a tanítás. A helybeli összes iskolák a fellépett vörheny járvány miatt 1908. év november hó 1-től zárva vannak. Az izr. tankötelesek között azonban egyetlen egy megbetegedés sem fordult elő, ennek folytán az izr. iskolaszék kérte iskolájának megnyitását, ezen kérésnek hely adatván — az alispáni hivatal 29992-1909 számú rendelete alapján az izr. neplekolában a tanítás folyó hó 9-én megkezdődött.

Szerencsétlenség. Liszkai János, karancsági lakos, kondás január hó 7-én a mezőn a Szabados Sándor bérlő sertéseit őrizte, miközben a kan megvadult és a kondásnak neki ment, combját és hasát felhasította. A szerencsétlen ember e hó 9-én a szenvedett sérülés következtében meghalt.

Baleset. Krausz Máyer szécsényi lakos f. hó 5-én oly szerencsétlenül csuszott el az utcán, hogy lábát eltörte. Ez eset intő példa gyanánt szolgálhat arra, hogy a járdákat kellő tisztíttassuk.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Schmall János balassagyarmati-kir. járásbírói, Plachy Géza a kir. törvényszéki írnokokat irodatiszteké nevezte ki. Horváth Géza kir. t. vezető a IX. fizetési osztályba lépett elő. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Máthé Géza tanfelügyelőt a VII. fizetési osztályba, Várhelyi György segéd-tanfelügyelőt a IX. fizetési osztályba nevezte ki. A felsőbb bíróságokhoz vármegyénk három volt lakosát neveztek ki és pedig: Kra y István volt balassagyarmati törvényszéki elnököt a szegedi kir. ítélőtábla elnökévé, Kacs-kovics Jenő táblabíróit curiai bírónak és Sár-kány Lajos volt balassagyarmati törvényszéki bírót a budapesti kir. ítélőtáblához bírónak.

Szerkesztői üzenetek.

Laptársainknak, kik lapunk megindítása alkalmából szivesek voltak jókívánásaikkal elhalmozni, — szives köszönetünket nyilvánítjuk.

W. J. Tárcaja nem közölhető.

N. S. Verse határozottan tehetségre vall, azonban a kidolgozása nem jó, s így — sajnálatunkra — nem közölhetjük.

B. E. Szives gratulációját köszönjük.

KIADO LAKÁS.

Szécsényben, a Kertalja-utcában, a gőzmalommal szemben, a mai kornak megfelelően épített házban 3 utcai szoba, konyha és élőkamra 1909. május 1-től kezdődőleg kiadó.

Bővebb felvilágosítást **Kirperger István** écszmesternél kapható.

5056.—908. sz.

Árverési hirdetés kivonat.

A szécsényi kir. bíróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Szőke Jenő által képviselt Bódi János végrehajthatónak Kovács János végrehajtást szenvedő elleni 262 kor. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szécsényi kir. bíróság területén levő Nógrád-Szakai községben fekvő és a nógrád-szakali 234 sz. tjkvi A. I. 2. sorsz. ingatlanok B. 12. a. Kovács János nevére 64 K., a 235 sz. tjkvb. A. I. 3, 7, 9. sorsz. ingatlanoknak B. 11. a. jutalékára 962 K.-ban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy ezen ingatlanok az 1909. évi március hó 18 napján Nógrád-Szakai község házában meg-tartandó nyilvános bírói árverésen a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és a 3333—81. J. M. rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni a vagy a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről szóló elismervényt átszolgáltatni.

Kir. bíróság mint tkvi. hatóság Szécsényben, 1909. dec. hó 16. napján.

Szenthe, kir. bíró.

Penzre nem reflektálok!

Én egy nőtlen kereskedő vagyok Szécsényben, a főtéren saját üzletem van, nőülni óhajtok, megkiváncsoltatni jó családból való leány, vallásos, takarékos, szerény. Leveleket „Pénz nem a fő” jelige alatt a kiadóhivatalba kérek.

GRÁNITZ DÁVID

könyvkötészete

Balassagyarmaton

Kossúth Lajos-utca 6.

Elvállal mindennemű könyvkötői, valamint a szakmába vágó összes munkákat, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Diszdoboz munka, egyszerű és diszdoboz készítés.

Hirdetések a legjutányosabb árak mellett vétetnek fel a „Szécsényi Hirlap” kiadóhivatalában.

GLATTSTEIN ADOLF

— *könyvnyomdája,* —

könyv- és papirkereskedése,

M. kir. dohány és szivar árudája,

a Szécsényi Hirlap kiadóhivatala

Szécsényben.

Elvállal mindenféle könyvnyomdai munkákat a legjutányosabb árak mellett.

Nagy választék helyi és más képes levelezőlapokban.

Nagy raktár:

Irodai papir, levélpapir valamint dobozpapírokban.